

III. rész: Melléklet

1. Bruno le Maire portréja

A tavaly hónapokig lebegtetett, végül november 14-én bekövetkezett kormányátalakítás előtt a Le Figaro napilap október 29-i mellékletében jelent meg egy rövid portré Bruno Le Maire mezőgazdasági miniszterrel.

Bruno Le Maire 2007-ben, 37 évesen került többszörös választót elé: jól kereső gazdasági szakember, római francia nagykövet (a francia nagykövetségi posztok egyik legnagyobbbecsültebbike) vagy parlamenti képviselő lesz – ő a harmadikat választotta. Az általános iskolai tanár, később iskolaigazgató édesanya és a Total olajipari vállalatnál dolgozó édesapa fiát 2010-ben mint François Fillon miniszterelnök egyik lehetséges utódaként is emlegetik, de jól értesültek leendő külügyminiszterként is hallani vélték a nevét.

Bruno Le Maire előbb bölcsészdiplomát szerzett az École normale supérieure-ön, majd az Institut d'études politiques de Paris (közismert nevén a SciencesPo) hallgatója lett, harmadik diplomáját pedig a francia államigazgatás „egyetemén”, az École Nationale de l'Administration-on szerezte meg. Politikai pályafutását 1998-re vezeték vissza, amikor az ENÁ-ról kikerülve – ellentétben a legtöbb évfolyamtársával – nem az akkor regnáló baloldal – és Lionel Jospin miniszterelnök – felé fordult, hanem Dominique de Villepin-t kereste meg, akit akkor a jobboldali választási vereség okozójának tartottak. Rajta keresztül a francia külügyi tárcahoz került, de egyre szorosabb kapcsolata lett az Élysée-palotával, és hamarosan személyesen is találkozott Jacques Chirac akkori köztársasági elnökkel. 2007-re már kabinetigazgató a miniszterelnök mellett és többek között a Sarkozy-de Villepin villongásokat kellett „kezelnie”. Nicolas Sarkozy köztársasági elnökké választása után először képviselőként dolgozik, majd ezt hátrahagyva a francia rendszerben létező helyettesének először európai ügyekért felelős államtitkár lesz 2008. decemberében, majd 2009. nyarán mezőgazdasági miniszterré nevezi ki Sarkozy.

A jelenlegi, a legutolsó „biztosnak hitt” információk által november 18-ra prognosztizált kormányátalakítás kapcsán olyanokkal együtt merült föl a neve lehetséges miniszterelnökként, mint Jean-François Copé, Luc Chatel, Jean-Louis Borloo (akit egyébként a legesélyesebbnek tartanak), Michele Alliot-Marie vagy François Baroin. A köztársasági elnök környezete szerint Bruno Le Maire-rel „úgy mennek a dolgok, mint egy svájci óra” de „még híján van a politikai gyakorlatnak és a szociális megközelítésnek”. Nem véletlen, hogy ellenfelei attól a pillanattól kezdve, ahogy a neve egyáltalán fölmerült mint lehetséges miniszterelnök-jelölt, a legkülönbözőbb indokokkal támadják, még azt is fölelegetik, hogy a közelmúltban két percet késett egy kormányülésről, amit Sarkozy elnök nehezményezett.... Komolyabb támadást jelent Dominique de Villepin-nel való korábbi szoros kapcsolatának fölelegetése, tudván, hogy Sarkozy és de Villepin viszonya az elmúlt időben nemhogy javult volna, hanem a Clearstream-ügy miatt minden korábbinál fagyosabb, amit már aligha

tudnak rontani de Villepin politikai ambíciói. Ez önmagában nem lehetne egyébként probléma, hiszen köztudott,

Nicolas Sarkozy az 1995-ös elnökválasztási kampányban Jacques Chirac helyett a – végül vesztes - Édouard Balladur-t támogatta, ennek „következményeként” két évre „kiszorult” a politikából, mivel sokak szerint viselkedését Chirac „árulásnak” tartotta.

Jean-Pierre Raffarin (Jacques Chirac köztársasági elnöksége alatt miniszterelnök) szerint Bruno Le Maire eddig minden olyan pozícióban bizonyította rátermettségét, ahol kudarcot kellett volna vallania, Dominique de Villepin szerint pedig „korán indult és magasra ívelt” a politikai karrierje. Úgy tűnik, Le Maire megállíthatatlanul tör előre pályáján, és saját bevallása szerint nagyon ügyel arra, hogy ne tegyen olyan elhibázott lépést, ami előrelépésébe, vagy akár a karrierjébe kerülne – nem kell föltétlen olyanra gondolni mint Sarkozy esete Balladur-rel és Chirac-kal, elég ha Hervé Gaymard korábbi mezőgazdasági majd gazdasági miniszter ingatlanügyét említjük. Ennek következtében a föltétlen Chirac-párti politikus 2005-ben szinte egyik napról a másikra eltűnt az országos politikából, és azóta „csak” parlamenti képviselő, Savoie megye közgyűlésének elnöke, valamint betölti az országos erdészeti hivatal (Office national des forêts, ONF) elnöki tisztét. Nem mellékesen de Villepin-t is Chirac egyik pártfogoltjaként tartják számon....

A miniszter a Wikipedia francia oldalán:
http://fr.wikipedia.org/wiki/Bruno_Le_Maire

2. Nathalie Kosciusko-Morizet miniszter asszony portréja

A Les Echos gazdasági napilap január 6-i számában [Nathalie Kosciusko-Morizet](#) környezetvédelmi miniszterről megjelent portrét – melynek szerzője Cécile Comudet – az alábbiakban foglaljuk össze. A miniszter asszony a 2010. novemberi kormányátalakítás egyik

nyertese, államtitkárból miniszter lett abban a környezetvédelmi csúcsminisztériumban, ahonnan nem csak a korábbi tárcavezető, Jean-Louis Borloo távozott úgy, hogy nem kapott szerepet az új kormányban, de bizonyos területek is elkerültek a tárcától.

Az újság Nathalie Kosciusko-Morizet portréját „látszólagos lázadó, igazi stratégia”, „Nicolas Sarkozy köztársasági elnök föltétlen híve” jelzőkkel vezeti be, aki az elmúlt három hétben olyan, az egész országot foglalkoztató „látványos” problémákkal foglalkozott, mint a hó okozta problémák, a repülőterek „lebénulása”, a vasúti közlekedés zavarai. Ő képviselte Franciaországot Cancún-ban, de elkísérte a köztársasági elnököt annak indiai útjára is. Három és fél év leforgása alatt – azaz a 2007-es parlamenti választások utántól, amikor tagja lett François Fillon második kormányának, mint környezetvédelemért felelős államtitkár a Jean-Louis Borloo felügyelte ökológiai, fejlesztési és fenntartható fejlődési, majd 2008.

márciusától ökológiai, energetikai, fenntartható fejlesztési és területfejlesztési minisztériumban – 37 éves korában François Fillon negyedik kormányának egyik igen jelentős miniszterévé lett a környezetvédelmi, fenntartható fejlődési, közlekedés- és lakásügyi minisztérium (*Ministère de l'Écologie, du Développement durable, des Transports et du Logement*) élén. Politikustársai közül - François Baroin, Valérie Pécresse, Luc Chatel vagy Bruno Le Maire - senki nem látta előre, hogy ilyen gyorsan jut előre, ő pedig nem bízott semmit sem a véletlenre, sem a köztársasági elnök szeszélyeire, pontosan akkor lépett előre, amikor Nicolas Sarkozy megunt a rebellis minisztereinek engedetlenségeit. Pályája pontosan úgy indult, mint [Rachida Dati](#)-é vagy [Rama Yade](#)-é, igyekezett minél inkább kitűnni az átlagból. Több alkalommal is fölhívta magára a figyelmet államtitkárként is a politikai életet fölkavaró tetteivel vagy a Paris-Match-ban róla megjelent légiés fotóval, ám politikai síkon (a köztársasági elnöknél) azzal alapozta meg sikerét, hogy igyekezett Rama Yade-val teljesen ellentétes stratégiát fölépíteni. Viszonylag gyorsan véka alá rejtette abbéli csalódását, hogy „csak” a numerikus területért felelős államtitkári pozíciót kapta meg 2009. januárjában, kiállt a kormány mellett minden nehéz ügyben, rendezni tudta kapcsolatait François Fillon-nal és Jean-Louis Borloo-val, nem gyártott többé vicceket politikustársairól azok háta mögött, és főleg nem tette ezt a sajtóban vagy a sajtónak.

Semmiképpen nem nevezhető „átlagos” személyiségnek, míg Rama Yade és Rachida Dati főleg a média-népszerűséggel voltak elfoglalva, ő szívósan építette a saját karrierjét. Rendkívüli meggyőző képességgel rendelkezik, ennek eddigi politikusi pályafutása során számos alkalommal tanújelét adta, miközben származását látványosan sosem használta imázsépítésre. Jacques Chirac és környezete már 2002-ben elhivatott környezetvédőként jellemezte, választás nélkül sikerült képviselői helyhez jutnia és karizmájának köszönheti, hogy a „nehéz esetnek” tartott Longjumeau polgármesteri székét elfoglalhatta 2008. tavaszán – ezzel közel egy időben lett az UMP helyettes főtitkára is.

Férje – akivel 2003-ban kötött házasságot és két gyermekük apja - 1989-1995. között egy Isere megyei település, Villefontaine szocialista színekben megválasztott polgármestere volt, két évig az EADS kommunikációs igazgatója volt, 2008-ban már UMP-színekben indult a helyhatósági választásokon, jelenleg pedig egyetemi tanár Párizsban a Conservatoire national des arts et métiers-ben. Nathalie Kosciusko-Morizet barátai között szép számmal vannak az ellenzékhez és/vagy az NGO-khoz kötődő személyek és személyiségek is, mint pl. Daniel Cohn-Bendit, Nicolas Hulot, Aurélie Filippetti.

Saját bevallása szerint azért vált jobboldalivá, mert úgy vélte, itt találja meg a változtatásokhoz szükséges szellemi tőkét. Elutasítja liberális és szociális jelzőket, nem tartja magát sem konzervatívnak, sem centristának, mivel nem keresi a konszenzust, azért pedig, hogy előbbre vigye a dolgokat, minden lehetséges eszközt kész igénybe venni. Ahogy Baudelaire-t idézi, kész elhagyni a kitaposott utat, és a konkrét problémákból kiindulva kész újra fölfedezni a már egyszer létezett megoldásokat.

Országos szinten „kedvenc témái”, mint a környezetvédelem és az Internet előtérbe helyezésével próbálja meg átalakítani a társadalmat, megragadja a baloldal által kisajátított témákat és a jobboldalon ezekről vitát indít, de olyan „apró” témákkal is foglalkozik, mint a feminizmus, a politika szerepe a mindennapi életben, az elektronikus állampolgári aláírás vagy a bio élelmiszerek fölhasználása a közétkeztetésben. Politikustársainak róla formált véleménye nem mindig egybehangzó, és noha sokan csodálják képességeit, kellemesnek, érdekesnek de egyben összetettnek tartják személyiségét, azért vannak kritikai élel megfogalmazott megjegyzések is. Tény, hogy sok dologról egészen másként gondolkozik, mint a többség, de ez minden esetben a politikai szabályok abszolút betartásával párosul. Ahogy mondják, „politikai DNS-e van”. A kormányban való előrehaladása során „mellőzte a hastáncot”, de kiválóan tudta „mozgatni a szálakat”, ambícióiról pedig soha egyetlen szó sem jelent meg a sajtóban. A legutolsó kormányátalakítás előtt csupán az államfő legszűkebb környezetében jelezte több alkalommal, hogy kész lenne elvállalni a védelmi miniszteri posztot – végül a környezetvédelmet kapta, de ennek kapcsán csak azt hangoztatta, hogy csak egy valóban jelentős tárcát lett volna hajlandó elvállalni, ahogy végül is ez történt a környezetvédelmi, közlekedési és lakásügyi miniszteri kinevezésével. Noha nem minden célját sikerül elérnie, ez semmiképpen sem szegi kedvét. Viselkedésében sokakat Jacques Chirac-ra emlékezteti közvetlenségével, nyíltságával, közösségi jellemével, ugyanakkor hezitálás nélkül kész politikai hatalmát is latba vetni, ha valamit el kíván érni – ennek ellenére a területi önkormányzatokban és a kormányban, a bal- és jobb oldalon csak barátai vannak.

A köztársasági elnök mandátumának ötödik évére Nathalie Kosciusko-Morizet egy „robbanó koktéllal” készül: határozott intellektuális „gépezet”, stabil helyi/önkormányzati háttér, kedvesség (charme) és a meggyőződés, hogy ennek birtokában van, valamint nem túl sok hangulati elem. Minden bizonnyal újra lendületet akar majd adni a „Grenelle” környezetvédelmi csomagnak is, de elsősorban arra fog törekedni, hogy bebizonyítsa, jóval többhöz ért, mint a környezetvédelem, így határozott munka várható tőle a közlekedés, szállítás, tengerekkel kapcsolatos ügyek vagy éppen a nulla százalékos speciális hitelprogramok területén. Minden bizonnyal számos új kezdeményezése, új „ötlete” is lesz, és mivel elég „komplikált” a kapcsolata az UMP-ben annak főtitkárával, Jean-François Copé-val, számítani lehet arra, hogy Nicolas Sarkozy 2012-es kampányának aktív résztvevője lesz.

Életrajza

Az új környezetvédelmi miniszter, Nathalie Kosciusko-Morizet egyenesági leszármazottja a lengyel hazafi Andrzej Tadeusz Bonawentura Kościuszko bátyjának - a

Kosciusko-Morizet család a régi francia politikuscsaládok egyike, tagjai közül sokan ma is aktív szereplői a francia politikai és gazdasági életnek. Unokája egy később nagyköveti posztos is betöltő gaullista ellenállónak, dédunokája egy előbb kommunista, majd SFIO-tag (*Section Française de l'Internationale Ouvrière* a jelenlegi francia szocialista párt – PS – „jogelődje”) Boulogne-Billancourt szenátor-polgármesterének. Testvére, Pierre Kosciusko-Morizet, az egyik legnagyobb francia internetes «piac», a PriceMinister egyik alapítója. Nathalie Kosciusko-Morizet 1973. május 13-án született Párizsban, első diplomását az École Polytechnique-en kapta 1992-ben, majd az *Ecole nationale du génie rural, des eaux et des forêts* (Engref) hallgatója lett.

1997-2001. között a gazdasági minisztériumban dolgozott, ahol hamarosan a külgazdasági főosztály (*Direction des relations économiques extérieures, DREE*) környezetvédelmi csoportjának vezetője, valamint az Alstom stratégiai igazgatójának munkatársa lett. 2002. májusában csatlakozott Jean-Pierre Raffarin kabinetjéhez, mint környezetvédelmi tanácsadó.

Ami parlamenti pályafutását illeti, 2002. kora tavaszán már parlamenti pótképviselő, majd néhány hónappal később - Pierre-André Wiltzer belépésével Jean-Pierre Raffarin második kormányba - Essonne megye 4. választói körzetének parlamenti képviselője lett (*a francia rendszerben minden képviselőnek van egy „pótja”, aki a képviselő helyébe lép, ha az adott parlamenti ciklus alatt az valami oknál fogva nem tudja többé betölteni hivatalát*). Képviselői helyét sikerült megtartania a 2007-es parlamenti választások során, majd hamarosan ő adta át ezt saját pótképviselőjének, mivel tagja lett François Fillon második kormányának, mint környezetvédelemért felelős államtitkár a Jean-Louis Borloo felügyelte ökológiai, fejlesztési és fenntartható fejlődési, majd 2008. márciusától ökológiai, energetikai, fenntartható fejlesztési és területfejlesztési minisztériumban. 2009. januárjától a numerikus gazdaság kiépítéséért felelős államtitkár a miniszterelnök alá rendelve, addigi posztját Chantal Jouanno vette át – ő egyébként a legutolsó kormányátalakítás során a sportminiszteri posztot kapta meg.

Nathalie Kosciusko-Morizet a kormánypárt (UMP) helyettes főtitkára. Longjumeau város polgármestere is. A november 14-i kormányátalakítással miniszteri rangba lépett, mint ökológiáért, fenntartható fejlődésért, közlekedésért-szállításért és lakásügyekért felelős miniszter. Ez némileg szűkebb terület, mint amiért elődje, Jean-Louis Borloo felelt, hiszen a tárca vezetőjének eddigi titulusa „államminiszter, ökológiáért, energiáért, fenntartható fejlődésért és tengerekért, zöld technológiákért és klímátárgyalásokért felelős miniszter” volt. Az energetikai és numerikus gazdasági kérdésekért 2010. novembere óta Eric Besson felel miniszteri rangban Christine Lagarde gazdasági csúcsminiszter irányítása alatt. Nathalie Kosciusko-Morizet tárcájánál a lakásügyekért külön államtitkár, Benoist Apparu, a szállításért-közlekedésért pedig Thierry Mariani felel, szintén államtitkárként.

3. A biodiverzitással kapcsolatos kutatás szervezése Franciaországban

A francia biodiverzitás-kutatás struktúrája az elmúlt két évben lényeges változáson ment át a „Fondation pour la recherche sur la biodiversité” (FRB, biodiverzitás-kutatási alapítvány) megalakulásával és a BRG (Bureau des Ressources Génétiques) megszűnésével.

Franciaországban korábban a biodiverzitással kapcsolatos kutatást – és hangsúlyosan a génmegőrzést - egy egységes állami szervezet, a Bureau des Ressources Génétiques (BRG), azaz „Genetikai Források Irodája” koordinálta és felügyelte két évtizeden keresztül az IFB-vel (Institut français de la biodiversité, francia biodiverzitás-intézet) együttműködve. A BRG létrehozásakor az motiválta az akkori kormányzatot, hogy megteremtse a növény- és állatfajok, valamint mikroorganizmusok jelentette génvagyon megőrzésének nemzeti szintű rendszerét, összefogva az ebben közreműködő szervezeteket és felhasználva a széleskörű nemzeti és nemzetközi tapasztalatokat. A világban végbemenő nagyon jelentős gazdasági, társadalmi változások és a globalizáció jelensége azonban túlhaladottá tette ezt a struktúrát, és magával hozta a „Fondation pour la recherche sur la biodiversité” megalakítását.

Az FRB maga 2008. februárjában jött létre, egyesítve mindazon szervezeteket, költségvetési intézményeket, környezetvédelemmel foglalkozó egyesületeket, sőt cégeket, amiket ugyanazon egy és közös cél vezérelt – a biodiverzitással kapcsolatos tudományos kihívásokra való eredményes válaszadás. A FRB a BRG-t, azaz a Bureau des Ressources Génétiques-et („Genetikai Források Irodája”) és váltotta föl azt követően, hogy a „Grenelle de l’environnement”-re „keresztelt” környezetvédelmi törvénycsomag első intézkedései életbe léptek. A lépéssel a (jelenleg is hivatalban lévő) kormány szándéka az volt, hogy a két biodiverzitással foglalkozó, státusát tekintve egyformán „tudományos érdektől vezérelt tömörülés”-ben (francia szóhasználattal GIS, azaz groupement d'intérêt scientifique), a BRG-t és az IFB-t (Institut français de la biodiversité) folyó munka a jövőben egy intézmény keretei között, a korábbiaknál nagyobb hatékonysággal folyjon. A GIS lényege, hogy az abban részt vevő szervezetek (BRGM, CEMAGREF, CIRAD, IRD, CNRS, INRA, IFREMER, Természettudományi Múzeum) és az azokat felügyelő szaktárcák négy évre együttműködési megállapodást kötnek egy adott cél érdekében, amit a négy év leteltével vagy megújítanak, vagy nem (jelen esetben mindkét GIS 13 résztvevőt takart). Másrészt az alapítványi formával – pontosan a GIS-ben rejlő bizonytalansági tényező miatt – egy időben állandó, stabil struktúrát sikerült a biodiverzitás kérdéskörének kezelésére létrehozni. Az 1993-ban létrehozott BRG egyébként elsősorban a faj alatti rendszertani kategóriákkal valamint a génforrásokkal és azok megőrzésével foglalkozott, míg a 2000-ben alapított IFB a fajok és az ökoszisztémák szintjén vizsgálódott. Az FRB tevékenységében a két előd feladatait viszi – kibővítve – tovább, viszont az alapító okiratában foglaltak szerint létrehozásában csak a tudományos műhelyek vesznek részt, a felügyelő szaktárcák nem. A munkában viszont az alapítvány igen szoros kapcsolatot épített ki a társadalom és a gazdaság azon szereplőivel, akik készek tevékeny szerepet vállalni a környezetvédelemben, a biodiverzitással kapcsolatos kutatásban, a biológiai sokféleség fönntartásában és a génforrások megőrzésében. Az FRB létrehozása olyan szempontból viszonylag „szerencsétlen” időpontra esett, hogy a 2008-2009-es periódust a francia kutatási rendszer gyökeres átalakítása jellemezte, ekkor vette át a kutatás szinte egyedüli irányítását a kutatási és felsőoktatási minisztérium és váltak a legfőbb szereplőkké a nagy egyetemek és az általuk létrehozott kutatási és felsőoktatási pólusok (PRES). Ebben az időszakban zajlott több nagy, az FRB-ben fontos szerepet vállaló országos kutatóintézet strukturális reformja is, így pl. az INRA, IRD és a CNRS esetében. Az elmúlt két év ilyen szempontból eléggé „zavaros” volt, de mostanra – az FRB munkatársai szerint – „minden a helyére került”, az FRB elfoglalta helyét a francia tudományos életben és „láthatóvá vált”. Munkatársainak száma jelenleg mintegy 30, elindultak az első kutatási programok, az első pályázati fölhívást pedig már tavalyi év során közzétették.

Az FRB elmúlt három éve számokban

Nyolc, összesen 34 millió eurót jelentő pályázati fölhívás jelent meg az FRB részéről vagy az FRB aktív és jelentős részvételével, ebből 14,5 millió euró jutott a nemzetközi szinten jegyzett, Franciaországban az FRB koordinálta 12 BiodivERsA projektre.

Két nagyon komoly, egyenként 10 millió eurós program indul a 2010-2014-es ciklusban, a CESAB (Centre de Synthèse et d'Analyse sur la Biodiversité) a már meglévő adatok összegzésére és földolgozására, valamint a formálódó IPBES-t támogató modellezési projekt. Már mintegy 5 ezer kutatót, oktatót és egyéb, ilyen jellegű jelentősebb tevékenységet folytató személyt tartalmaz a biodiverzitás-kutatási nemzeti adatbázis, amibe mintegy ezer európai szakember adatait is bevitték, az adatbázis on-line konzultációjára a jövő évtől lesz lehetőség.

A társadalommal való minél jobb kommunikációt, a társadalmi elvárások igények minél jobb kielégítését, valamint az ellenkező irányú információ-átadást, oktatást és nevelést szolgálja a stratégiai orientációs tanács (Conseil d'Orientation Stratégique) létrehozása, ami nem csak a legfontosabb föladatak meghatározását, de a megvalósításra alkalmas szervezetek, személyek és finanszírozók körének meghatározását is szolgálja. Megalakulása óta az FRB-nek már nyolc nagyon komoly támogatója van a vállalati szférából, amit konkrét euró-százazatokban lehet mérni – míg 2009-ben száz, 2010-ben pedig kétszáz ezer euró érkezett kutatási támogatásként a magánszektorból, a jövő évi „kötelezettségvállalás” a cégek részéről már meghaladja a 800 ezer eurót!

Az FRB egyben a páneurópai programok francia „lába”, koordinálja az ERA-Net BiodivERsA program franciaországi fejezetét, képviseli Franciaországot az EPBRS irányító testületében (European Platform for Biodiversity Reserach Strategy), valamint partner a 7. kutatási keretprogram Network of Knowledge (NOK) projektjében. Az Európán kívüli együttműködések tekintetében meg kell említeni, hogy a CESAB-projekt stratégiai bizottságáóba meghívást kapott a NCEAS (USA) és az ACEAS (Ausztrália) igazgatója is, a „Scénarios” projekt pedig szervesen kapcsolódik a DIVERSITAS programhoz – ez utóbbi hivatalos francia kapcsolattartója az FRB. Az alapítvány technikai és tudományos segítségnyújtást ad a francia kormánynak az IPBES-ben, a Természettudományi Múzeummal közösen pedig a CBD (Convention on Biological Diversity) SBSTTA-testületében (Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice) biztosítja a francia szakértői jelenlétet.

Az FRB jelentős erőfeszítéseket tesz az ismeretek minél szélesebb terjesztése érdekében, a már említett, nagyközönségnek is nyitott konferenciák mellett folyamatosan jelenteti meg a pedagógiai jellegű kiadványait, a CNRS-szel és az IRD-vel közösen létrehozta és működteti a SagaScience – Biodiversité! oktató honlapot is. Nemzetközi szinten is jelentős az ilyen jellegű tevékenysége, részt vett a Nature folyóirat biodiverzitással foglalkozó, 2010. márciusi különszámának szerkesztésében, valamint megjelentette a CDB Technical Series 50. számát francia nyelven.

Kiegészítések:

Az alapítvány honlapja: <http://www.fondationbiodiversite.fr/>

A BRG korábbi, utoljára 2008-ban, a megszűnésekor frissített honlapja még elérhető a www.brg.prd.fr címen.

Az IFB már csak „nyomokban lelhető föl” az interneten – pl. <http://www.biodiversite-sbstta.org/> -, korábbi honlapja megszűnt, a domain-név szabaddá vált.

4. A francia környezetvédelmi és klímadiplomácia

A környezetvédelemmel, fenntartható fejlődéssel és klímaváltozással kapcsolatos diplomáciai tevékenység két tárca, a környezetvédelmi és a külügyi felelősségi körébe tartozik. Szakmai szempontból a felelősség elsősorban a Nathalie Kosciusko-Morizet miniszter asszony által vezetett tárcáé (*Ministère de l'Ecologie, du Développement durable, des Transports et du Logement*), a végrehajtásban, elsősorban külföldön, viszont megkerülhetetlen szerep jut a Külügyminisztérium által működtetett diplomáciai hálózatnak.

Ennek fényében a környezetvédelmi tárca vezeti és hangolja össze európai és nemzetközi téren a külföldi partnerekkel és a nem kormányzati szervezetekkel a környezetvédelemhez és fenntartható fejlődéshez köthető összes tevékenységet, ezen belül:

- a klímaváltozással, energiafőhasználással, biodiverzitással, elsivatagosodás elleni küzdelemmel, élőhelyekkel (hegyvidékek, tengerek, vizek, erdők, sarkvidékek), fenntartható fejlődéssel és általában a közlekedéssel-szállítással, környezettel és energiával kapcsolatos európai (uniós) és nemzetközi tárgyalások,
- a fenntartható fejlődés szempontrendszerének érvényesítése nemzetközi és európai szinten,
- a Grenelle de l'environnement és a Grenelle de la Mer törvénycsomagok nemzetközi fejezetének megvalósítása,
- a világszerte mintegy 200 munkatársat összefogó hálózat szakmai irányítása.

1. A nagykövetségek mellett működő környezetvédelmi „levelezők” (*correspondant*) hálózata Tekintettel arra, hogy a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés az utóbbi években egyike lett a diplomáciai kihívásoknak - legyen szó bármilyen területről (klímaváltozás, sivatagosodás, stb.) -, a nemzetközi tárgyalások az elmúlt évtizedben dimenziót váltottak. Ehhez az új helyzethez alkalmazkodva a francia külügyi tárca a diplomáciai hálózatban rejlő lehetőségek jobb kihasználása mellett döntött és létrehozta a környezetvédelmi referensek hálózatát. Az illető személyére az adott nagykövetségen (vagy egyéb külképviseleten) belül a képviselővezető tesz javaslatot, ez a munkatárs lesz a későbbiekben a külügyi és a környezetvédelmi tárcával, valamint a Laurent Stéfanini környezetvédelemért és Brice Lalonde klímaváltozásért felelős nagykövetekkel való kapcsolattartás felelőse a képviselőten. A referens feladatai:

- a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdések széles körű figyelemmel kísérése a fogadó országban vagy nemzetközi szervezetnél,
- a francia és európai uniós álláspont képviselése és védelme,
- a francia álláspont széles körű megismertetése az állomáshelyen,
- kétoldalú, regionális vagy multilaterális együttműködések kezdeményezése,
- a fogadó ország környezetvédelmi politikájának és jogalkotó tevékenységének összefoglalása, elemzése és bemutatása,
- az uniós tagországok azonos feladatot ellátó diplomatáival való időszaki konzultáció,
- a fogadó ország kormányzati hivatalaival, civil szervezeteivel, a gazdasági szférával, valamint az esetlegesen ott székelő nemzetközi szervezetekkel történő kapcsolat-építés és -tartás,
- konferenciák szervezése, a francia álláspont megismertetése, a francia jogalkotói tevékenység bemutatása.

A környezetvédelmi szakdiplomáták/szakreferensek számára a külügyi és a környezetvédelmi tárca minden évben szemináriumot szervez.

2. A zöld diplomácia hálózata

Franciaország aktív résztvevője az EU 27 tagállamát tömörítő zöld diplomáciai hálózatnak:

http://ec.europa.eu/environment/gdn/index_en.htm

A francia diplomácia célja többek között, hogy az ország teljesíteni tudja mindazon nemzetközi kötelezettségeit, amiket a fenntartható fejlődéssel kapcsolatosan vállalt annak szem előtt tartásával, hogy a fenntartható fejlődés a tőle elválaszthatatlan gazdasági fejlődéssel együtt kell hogy megvalósítsa a társadalom szociális és kulturális előrehaladását a környezet megóvása mellett. Két fő dokumentum mindenképpen vezérlő elvet jelent a francia környezetvédelmi diplomácia számára, ezek:

- a Milleniumi Fejlesztési Célok és a
- 2002. évi Johhanesburg-i Csúcs szegénység elleni küzdelemre és környezetvédelemre vonatkozó fejezetei.

A 2006-ban elfogadott európai fenntartható fejlődés stratégiával összhangban lévő francia nemzeti fenntartható fejlődési stratégia (Stratégie Nationale de Développement Durable, SNDD 2010-2013) nagyon komoly nemzetközi fejezetet tartalmaz, aminek célja az ország részvételének erősítése a fenntartható fejlődés erősítésében világszerte.

5. „Planète terroirs” konferencia Magyarországon

Az „Association Terroirs et Cultures” (www.terroirsetcultures.org) szervezésében, az UNESCO és a francia agrártárca támogatásával rendezik 2006. óta minden páros évben a „Planète terroirs”⁷ konferenciát, amin számos ország, valamint az UNESCO és az OECD képviselői is részt vesznek. A kezdeményezéshez francia részről számos neves kutatóintézet és felsőoktatási intézmény is csatlakozott, többek között az Agropolis-International, CIRAD, CNRS, Gis/Syal, INRA, CEMAGREF, CIHEAM, Maison des Sciences de l’Homme, SUPAGRO Montpellier, ENITA Clermont-Ferrand, stb., de több mezőgazdasági szakképző intézmény és szakmai szervezet is aktív szerepet vállal a munkában. A 2008-ban Vaucluse megyében tartott rendezvény első napjának utolsó programpontján részt vett például Michel Barnier akkori francia agrárminiszter is, aki nagyon közeli kapcsolatot ápol a fő szervező és „ötletgazda” Dominique Chardon-nal.

A klímaváltozás, alul- és túltápláltság valamint ennek szociális, egészségügyi és gazdasági következményei, a környezetvédelem és a biológiai változatosság, az ivóvíz kérdése egyaránt a „Planète terroirs” konferencia visszatérő témái, ezekre keresik a választ a nem ritkán öt kontinensről érkezett, két nap alatt fölszólaló neves kutatók, oktatók, gyakorlati szakemberek, termelők és politikusok. Az előadások nyomán körvonalazódik a társadalom, a gazdaság és a politika szerepe és lehetőségei a citált problémák kezelésére, valamint komoly szerepet kap a tudomány és az innováció lehetőségeinek vizsgálata is a különböző jellegű kihívásokra adandó válaszokban. A több száz résztvevővel megrendezett konferenciákon a szervezők a fő hangsúlyt annak elemzésére helyezik, hogy a „terroir” mint önálló természetföldrajzi, kulturális és gazdasági egység miként tud életképes alternatívát kínálni a helyi közösségek számára napjaink globális társadalmi, természeti és gazdasági kihívásaival szemben. A „terroir”-nak, ami úgy Franciaországban mint Európa több más országában komplex megközelítést kapott, jelentős szerepe van az UNESCO által támogatott fenntartható fejlődési modell négy pillérében (ökológia, ökonómia, társadalom és kultúra) is. Az elhangzó előadások és hozzászólások egyöntetűen alátámasztják ennek létjogosultságát, kiemelve azt, hogy a „terroir” mellett, hogy a fenntartható fejlődés egyik fontos eleme, eszköze a biodiverzitás és a kulturális sokféleség megőrzésének, összekötő kapocs a vidéki és városi népesség, termelők és fogyasztók között legyen szó fejlett vagy fejlődő országokról. A szervezők szerint az egyesület létrehozásának és a konferencia rendszeres megrendezésének többek között az a célja, hogy a fent említettek nyomán három fázisban (francia és európai szint után) létrejöjjön a „terroir”-ok kísérleti jellegű nemzetközi hálózata – ebben az egyik fő szervező, Dominique Chardon szerint hazánknak is jelentős szerepe lehet, meggyőződése szerint a magyar mezőgazdaság – ideértve a mezőgazdasági kutatásokat – mindebből komolyan profitálhat. *(Dominique Chardon korábban elnök-vezérigazgatója volt a francia élelmiszeripari termékek nemzetközi promócióját végző SOPEXA-nak, jelentős politikai kapcsolatokkal rendelkező közéleti személyiség, egyben önzetlen támogatója a magyar-francia együttműködésnek is: többek között egyik alapítója a Gard megyei és tokaji borászokat tömörítő Szent Márton Egyesületnek, a cserekapcsolatok rendszeresei.)*

Dominique Chardon kérte, hogy vizsgáljuk meg annak lehetőségét, megrendezhető lenne-e Magyarországon 2012-ben a „Planète terroirs” következő konferenciája, és amennyiben a magyar partnerek készek legalább elvi szinten megvizsgálni ennek lehetőségét, milyen javaslatokat tudnánk tenni a lehetséges helyszínre vonatkozóan. Megítélésünk szerint az esemény kiváló lehetőséget jelentene politikai síkon is arra, hogy a készülő hungarikum-törvényt minél szélesebb körben, nemzetközi szinten is ismertté

⁷ <http://planete-terroirs.org/>

tegyük. Minden bizonnyal célszerű lenne a „Planète terroirs”-t valamelyik ismertebb borvidékünkhöz kötni, de nagyon sokat jelenthet a minél sokszínűbb és minél élénkebben élő helyi gasztronómia és az (agri)kulturális tradíciók léte is. A rendezést széles körű összefogás valóban sikerre viheti, amiben a helyi közösségek, szakmai szervezetek (pl. HNT) számára éppúgy fontos szerep juthat, mint példának okáért az AMC vagy a Magyar Turizmus Zrt.

A „terroir”-okkal kapcsolatos, fentebb vázolt elképzelés egyébként kiváló új együttműködési lehetőséget jelenthetnek számos magyar kutatóhely számára is úgy a kimondottan mezőgazdasági kutatásban, mint a kapcsolódó természettudományi (pl. geológia, éghajlat) és társadalomtudományi területeken. Tekintettel a programot francia részről támogató neves felsőoktatási és kutatási intézményekre, javasoljuk érdemben megvizsgálni annak lehetőségét, miként tudnának magyar diákok (doktoranduszok) és fiatal kutatók bekapcsolódni a tudományos vizsgálatokba. Milyen módon indíthatók a „terroir”-t övező, sok esetben interdiszciplináris témakörökben újabb közös programok felsőoktatási és kutatási intézményeink, valamint elsősorban a földrajzi eredetvédett mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeink előállítására létrejött civil szervezetek részvételével, az ebben érdekelt vállalatok és önkormányzatok támogatásával?

Ha a konferenciát valóban hazánkban rendezik meg jövőre, úgy mindenképpen egy komoly hagyományokkal bíró, de valamilyen szempontból hátrányos helyzetűnek is minősíthető vidéket kell választani helyszínnek. Ilyen tekintetben a legkézenfekvőbb választás Tokaj-hegyalja lenne, ami az UNESCO világörökségi listáján is szerepel, a közelében fekvő borsodi és nyírségi területek pedig akár halmozottan hátrányos helyzetűnek is minősíthetők. Ez első pillanatban a francia félnek is megfelelő választásnak tűnt, mivel olvasatukban a hátrányos helyzetű terület eddig minden esetben egyben hegyvidéki terület is volt. Magyar részről azonban az Alföldet javasoltuk, ezen belül is Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megyéket, olyan síkvidéki területet, ahol az emberi tudás és tenni akarás legalább olyan maradandót alkotott, mint Tokaj-hegyalján.

Az alföldi tanyavilág a maga, lassan eltűnő, de sok esetben örvendetes módon újraéledő mivoltában a magyar mezőgazdaság egyik markáns (agri)kulturális öröksége. A török kiűzése után a területet benépesítő, az alföldi homokot megkötő gazdák jellegzetes gyümölcs- és szőlőkultúrát teremtettek, nem mellékesen az alföldi homoktalajok tették lehetővé a magyar szőlőkultúra túlélését a filoxéra-járvány pusztítása ellenére. A tiszai halászsok, a szegedi és kalocsai paprika, a makói hagyma, a szegedi szalámi, az orosházi libamáj, a kecskeméti barackpálinka, a sajátos ízvilágú homoki borok, a makói, gyulai és csabai kolbász, vagy éppen a tótkomlói, gyulai termálfürdők egyenként is elmaradhatatlan tartozékai ennek a vidéknek. Többek között e termékek fennmaradását segíti az elfogadás előtt álló hungarikum-törvény és a Vidékfejlesztési Minisztérium hosszú távú vidékfejlesztési stratégiája is.

Mivel a konferencia egy helyhez kötött, elsősorban elméleti és egy terepprogramból áll össze, ugyanakkor jelentősebb számú, az eddigi tapasztalatok alapján kb. 2-300 résztvevővel kell számolni, a francia félnek a rendezvény helyszínéül Szegedet javasoltuk, ahonnan számos tematikus terepprogram indítására van lehetőség, mint például:

- a síkvidéki édesvízi haltenyésztés és a természetvédelem kapcsolata a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzetben található, Szegedhez közeli Fehér-tavi halgazdaságban és védett természeti területen,
- szőlő- és borkultúra az Alföldön – mit hoz a jövő a kiskunsági, csongrádi és hajósi borvidék hegyközségei számára?

- határ menti térségek lakosságának egymásra utaltsága, a közös történelmi, kulturális és gazdasági örökség továbbélésének lehetősége a magyar-szerb-román hármashatár térségében,
- a környezetvédelem, az ipari kockázatok és a biológiai sokféleség kapcsolata – hajós tanulmányi program a Tisza magyar és szerb szakaszán, téma: a Tisza a ciánszennyezés után,
- az ártéri gazdálkodás múltja és jövője a Tisza mentén,
- új lehetőségek a tanyai létformában – miként lehet jövedelmező gazdaságot folytatni a homoki gazdálkodással a Szeged-Kecskemét-Kiskőrös által közrefogott területen?
- természetvédelem, hagyományok, múlt, jelen, jövő: a Kiskunsági Nemzeti Park

Amennyiben javaslatainkat elfogadják, haladéktalanul megkezdődhet az érdemi előkészítés, ennek első lépése a tényleges programjavaslat elkészítése, majd a költségek tervezése. Ennek ismeretében kell a francia és magyar kormányzati szerveket, a programot eddig minden alkalommal támogató UNESCO-t, valamint az érintett területi önkormányzatokat, civil szervezeteket és lehetőleg vállalatokat megkeresni annak érdekében, hogy a résztvevők által fizetendő anyagi hozzájárulást racionális (ösztönző) szinten lehessen megállapítani, ugyanakkor színvonalas, a térségnek a későbbiekre nézve közvetlen és közvetett hasznot hajtó rendezvényre kerülhessen sor. Az esemény és a konkrét program előkészítésébe mindenképpen bevonandónak tartjuk az MTA RKK Alföld Intézetének, valamint a Dél-Alföldön működő felsőoktatási és kutatási intézmények kutatóinak bevonását, mivel a terepen végzett kutatásaik tapasztalata, személyes kapcsolatrendszerük fölbecsülhetetlen segítséget jelenthet.

6. Új elnök az FNSEA élén

Noha a legnagyobb francia mezőgazdasági érdekképviseleti szövetség, az FNSEA elnöki székében csak a jövő márciusi kongresszust megelőzően választottak volna új elnököt, december 16-án mégis változás történt ezen a poszton, mivel az eddigi elnök, Jean-Michel Lemétayer elnöki ciklusának vége előtt lemondott tisztségéről. Döntését azzal indokolta, hogy a jövő évi feladatok azt igénylik, hogy már az év elején új elnök kezdje a munkát a szövetség élén, ne bonyolítsa például a kongresszus munkáját egy elnökválasztás, a figyelmet teljes egészében a fő feladatoknak, mindenképp a 2013. utáni KAP-nak szentelhessék a küldöttek.

December 16-án az FNSEA elnöksége két jelölt közül az egyik eddigi alelnököt, Xavier Beulin-t választotta a szervezet sorrendben 11. elnökévé, aki Loiret megyében, Orléans közelében élő, gabona- és olajnövény-termelő gazdálkodó. Jól ismert azonban szakmai és politikai berkekben egyaránt, mivel több szakmai és érdekképviseleti

szervezetben is vezető beosztású választott tisztségviselő, mindenképp az olaj- és fehérjenövényekkel összefüggő területeken. Az új elnököt négy nagy feladat várja:

- a 2010-ben elfogadott és kihirdetett mezőgazdasági modernizációs törvény alkalmazása,
- a 2013. utáni KAP előkészítése,
- a WTO-tárgyalások és az ezekkel kapcsolatos francia álláspontok,
- az agrárkamrai választások.

Nyilatkozata szerint azon fog dolgozni, hogy „javuljon a versenyképesség, a gazdálkodóknál maradjon a hozzáadott-érték őket jogosan megillető része, ösztönözzék a beruházásokat és a gazdaságok modernizációját”.

Xavier Beulin 1958. december 19-én született Donnery-ben (Loiret). Nős, négy gyermek édesapja. Édesapja korai halála miatt 17. éves kora óta dolgozik, a mezőgazdasági szakközépiskolai érettségét már csak munka mellett tudta megszerezni. Az 500 hektáros családi gazdaságot a testvérével és két unokatestvérével közösen művelik, a GFOR-növények (őszi búza, kukorica, árpa, napraforgó) termelése mellett tejelő szarvasmarhák tartásával is foglalkoznak, a tejkvótájuk 150 ezer liter.

Szakmai tisztségei:

FNSEA-elnök 2010. december 16. óta

Centre régió gazdasági és szociális tanácsának elnöke 2001. óta (Conseil économique et social régional)

Loiret megye agrárkamarájának elnöke 1995. óta

Az FNSEA megyei szervezete, azaz az FDSEA alelnöke 1990. óta

Centre régió regionális agrárkamarájának első alelnöke

Az FNSEA első alelnöke 2005. óta, valamint elnöke az ágazati egyesületek koordinációs bizottságának (Comité de coordination des associations spécialisées)

A mezőgazdasági szövetkezeti főtanács (Haut Conseil à la Coopération Agricole) elnöke 2007. óta

Az olaj- és fehérjenövény-termelők országos szövetségének elnöke 1999. óta, a SOFIPROTEOL, azaz az ágazat pénzügyi és ipari hátterszervezetének elnöke 2000. óta

A Cetiom, azaz az olajnövény alkalmazott szakmaközi kutató intézet (*Centre technique interprofessionnel des oléagineux métropolitains*) elnöke 2000-2009. között

A francia mezőgazdasági kifizető ügynökség, a FranceAgriMer igazgató tanácsának elnöke 2009. novemberétől

Az Európai Olaj- és fehérjenövény-termesztők Szövetsége (EOA, Alliance européenne des oléo-protéagineux) elnöke 2002. óta

Egyéb:

A la Rochelle-i kikötő (Grand Port Maritime de la Rochelle) elnöke 2008. decemberétől.

Kitüntetések:

Officier du Mérite Agricole

Chevalier de l'Ordre National du Mérite

Chevalier dans l'Ordre de la Légion d'Honneur

Érdekesség, hogy a leköszönő elnök, Jean-Michel Lemétayer elődje, Luc Guyau is lemondott mandátumának vége előtt az elnöki tisztségről, mivel ő lett a francia agrárkamara országos szövetségének (APCA) elnöke.